

[Početna Stranica](#) > ... > [Obiteljskopравни Predmeti I Nasljeđivanje](#) > [Roditeljska Odgovornost – Skrbništvo Nad Djecom I Prava Na Kontakt](#) > [Slovenia](#)

Roditeljska odgovornost – skrbništvo nad djecom i prava na kontakt

Sadržaj omogućio

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

 Slovenija

1 Što u praktičnom smislu znači pravni pojam „roditeljska odgovornost”? Koja su prava i obveze nositelja roditeljske odgovornosti?

Roditeljska odgovornost pravni je odnos uređen obiteljskim pravom. Odnos nastaje rođenjem djeteta ili utvrđivanjem očinstva i majčinstva. U slovenskom pravnom sustavu djeca rođena izvan braka imaju ista prava i dužnosti kao i djeca rođena u braku. Slovenskim zakonodavstvom uveden je sustav „potpunog posvojenja”, što znači da su posvojena djeca izjednačena s biološkom djecom.

Pravnu osnovu čini članak 54. Ustava Republike Slovenije (*Ustava Republike Slovenije*) u skladu s kojim roditelji imaju pravo i dužnost uzdržavati, školovati i odgajati svoju djecu. To pravo i dužnost mogu biti oduzeti ili ograničeni samo zbog razloga koji su zakonom propisani radi zaštite interesa djeteta. Djeca rođena izvan braka imaju ista prava kao i djeca rođena u braku.

Roditeljska odgovornost čitav je niz prava i dužnosti roditelja da u skladu sa svojim mogućnostima stvore najbolje uvjete za sveobuhvatni razvoj djeteta. Roditeljsku odgovornost ostvaruju oba roditelja (članak 6. Obiteljskog zakona [*Družinski zakonik*]).

Roditelji moraju zaštititi interese djeteta u svim aktivnostima koje se odnose na dijete i odgajati ga uz poštovanje njegove osobnosti, identiteta i dostojanstva. Roditelji imaju prednost pred ostalim osobama kad je riječ o skrbi za dijete i postupanju u njegovu interesu. Smatra se da roditelji postupaju u interesu svojeg djeteta ako, uzimajući u obzir djetetovu osobnost, dob, stupanj razvoja i posebno njegove želje, udovoljavaju djetetovim materijalnim, emocionalnim i psihosocijalnim potrebama tako što pokazuju brigu i odgovornost prema djetetu, pružaju odgovarajuće smjernice i potiču njegov razvoj (članak 7. Obiteljskog zakona).

Roditelji imaju glavnu i jednaku odgovornost za skrb o djetetu i njegov odgoj i razvoj. Njihova su primarna briga interesi djeteta, a država im pomaže u izvršavanju roditeljske odgovornosti.

Roditeljska odgovornost obuhvaća prava i dužnosti roditelja koji se odnose na djetetov život i zdravlje, odgoj, zaštitu, brigu, nadzor i obrazovanje te prava i odgovornosti koji se odnose na zastupanje i uzdržavanje djeteta i upravljanje djetetovom imovinom. Nadležno tijelo može ograničiti ili oduzeti roditeljsku odgovornost jednom ili oba roditelja, pod uvjetima utvrđenima u Obiteljskom zakonu.

Roditelji se dužni brinuti za život i zdravlje djeteta te ga štiti, njegovati, odgajati i nadzirati. Roditelji su dužni djetetu osigurati uvjete za zdrav rast i uravnotežen osobni razvoj, pomoći mu da razvije sposobnost samostalnog života i rada, uzdržavati dijete u skladu s odredbama Obiteljskog zakona i, u skladu s mogućnostima, osigurati da se može školovati i obrazovati u skladu sa svojim sposobnostima, talentima i željama (članci 135., 136. i 137. Obiteljskog zakona).

Dijete ima pravo na kontakt s oba roditelja, a roditelji imaju pravo na kontakt s djetetom (članak 141. Obiteljskog

zakona).

Pravna odgovornost roditelja za njihovo dijete utvrđena je člankom 142. Zakona o obveznim odnosima (*Obligacijski zakonik*). Roditelji odgovaraju za štetu koju trećoj osobi prouzroči njihovo dijete mlađe od sedam godina bez obzira na to jesu li odgovorni za prouzročenu štetu. Roditelji odgovaraju za štetu koju trećoj osobi prouzroči njihovo maloljetno dijete starije od sedam godina, osim ako mogu dokazati da nisu odgovorni za prouzročenu štetu.

Zastupanje djeteta u njegovim odnosima s vanjskim svijetom uređeno je člankom 145. Obiteljskog zakona. Dijete zastupaju roditelji ako zakonom nije drukčije propisano (na primjer, ako je dijete smješteno u udomiteljsku obitelj). Ako maloljetnom djetetu treba nešto dostaviti ili priopćiti, to se može dostaviti ili priopćiti bilo kojem roditelju odnosno, ako roditelji ne žive zajedno, roditelju s kojim dijete živi ili roditelju imenovanom u sudskoj nagodbi ili odluci o zajedničkoj skrbi na temelju članka 139. Obiteljskog zakona (članak 145. Obiteljskog zakona).

Imovinom djeteta upravljaju roditelji u interesu djeteta. Roditelji mogu upotrijebiti prihod od imovine svojeg djeteta prije svega za njegovo uzdržavanje, odgoj i obrazovanje te za neposredne potrebe obitelji ako oni sami nemaju dovoljno sredstava (članci 147. i 148. Obiteljskog zakona).

2 Tko u pravilu ima roditeljsku odgovornost nad djetetom?

Roditelji imaju glavnu i jednaku odgovornost za skrb o djetetu i njegov odgoj i razvoj. Njihova su primarna briga interesi djeteta (članak 135. Obiteljskog zakona).

Roditelji svoja roditeljska prava ostvaruju sporazumno u skladu s interesima djeteta. Ako ne mogu sami postići dogovor, u tome im pomaže centar za socijalnu skrb (*center za socialno delo*). Roditelji mogu, ako žele, angažirati i usluge izmiritelja. Ako roditelji ne žive zajedno i ne ostvaruju zajedničku skrb nad djetetom, o pitanjima koja bitno utječu na razvoj djeteta odlučuju oba roditelja sporazumno i u skladu s interesima djeteta. Ako ne mogu sami postići dogovor, u tome im pomaže centar za socijalnu skrb. Roditelji mogu, ako žele, angažirati i usluge izmiritelja.

Roditelj koji ostvaruje skrb nad djetetom odlučuje o pitanjima koja se odnose na svakodnevni život djeteta i o njegovu prebivalištu, pod uvjetom da to nema negativne posljedice na pitanja koja bitno utječu na razvoj djeteta.

Sud odlučuje u slučajevima kada se roditelji ne mogu dogovoriti o pitanjima koja bitno utječu na razvoj djeteta.

Kad jedan od roditelja ne može izvršavati roditeljsku odgovornost, drugi je roditelj izvršava samostalno.

Ako jedan od roditelja više nije živ ili je nepoznat ili ako mu je oduzeta roditeljska odgovornost, tu odgovornost izvršava drugi roditelj (članak 151. Obiteljskog zakona).

3 Ako roditelji nisu sposobni ili ne žele snositi roditeljsku odgovornost nad svojom djecom, može li se umjesto njih odrediti neka druga osoba?

Roditelji imaju prednost pred ostalim osobama u pogledu prava i dužnosti zaštite prava i interesa svojeg djeteta. Ako roditelji ne ostvaruju ta prava ili ne ispunjavaju te dužnosti ili ne čine to u interesu djeteta, država poduzima mjere za zaštitu prava i interesa djeteta (dalje u tekstu: mjere za zaštitu interesa djeteta). Mjere za zaštitu interesa djeteta mogu se poduzimati dok dijete ne stekne potpunu poslovnu sposobnost, osim ako je Obiteljskim zakonom drukčije propisano (članak 154. Obiteljskog zakona).

Sud može roditeljima oduzeti dijete i smjestiti ga kod druge osobe, u udomiteljsku obitelj ili u ustanovu ako je dijete ugroženo i ako je oduzimanje jedini način da se interesi djeteta zaštite u dovoljnoj mjeri te ako iz okolnosti slučaja proizlazi da će roditelji nakon određenog vremena moći ponovno preuzeti odgovornost za skrb i odgoj djeteta (članak 174. Obiteljskog zakona).

Sud isto tako može odlučiti smjestiti dijete u ustanovu ako ima psihosocijalne probleme u obliku bihevioralnih, emocionalnih poteškoća, poteškoća u učenju ili drugih poteškoća u razvoju, ako su dijete ili druga djeca u obitelji ugrožena, a moguće je zaštititi interese djeteta ili druge djece u obitelji samo smještanjem djeteta u ustanovu (članak 175. Obiteljskog zakona).

O djetetu se može brinuti posvojitelj. Dijete se može dati na posvajanje samo ako su roditelji nakon rođenja djeteta pristali na posvojenje u centru za socijalnu skrb ili pred sudom. Za dijete koje nije navršilo osam tjedana pristanak se mora ponovo potvrditi nakon što dijete navrší osam tjedana. Ako roditelji ne potvrde svoj pristanak, pristanak nema pravni učinak. Pristanak nije potreban od roditelja kojem je roditeljska odgovornost oduzeta ili koji trajno ne može izraziti svoje želje. Djeca čiji su roditelji nepoznati ili čije je prebivalište nepoznato godinu dana mogu se isto tako dati na posvajanje (članak 218. Obiteljskog zakona). Posvojenjem prestaju prava i dužnosti djeteta u odnosu na njegove roditelje i drugu rodbinu i obrnuto. Ako bračni drug ili izvanbračni partner jednog od djetetovih roditelja posvoji dijete, prava i dužnosti tog djeteta prema tom roditelju i njegovoj rodbini ne prestaju i obrnuto (članak 220. Obiteljskog zakona).

Povjeravanje roditeljske odgovornosti srodniku novi je institut uveden Obiteljskim zakonom u vezi sa skrbi o djetetu. Taj institut primjenjiv je samo u odnosu na dijete koje nema živog roditelja. Ako je to u interesu djeteta, sud može roditeljsku odgovornost dodijeliti srodniku koji je spreman preuzeti odgovornost za dijete i ispunjava uvjete za posvojenje utvrđene Obiteljskim zakonom. Obiteljski zakon utvrđuje tko se smatra srodnikom u takvim slučajevima: osoba povezana s djetetom po krvi u ravnoj lozi do drugog stupnja ili u pobočnoj lozi do četvrtog stupnja. Osoba kojoj je dodijeljena roditeljska odgovornost stječe ista prava i dužnosti kao što bi to imali roditelji djeteta i postaje zakonski zastupnik djeteta. Osoba kojoj je dodijeljena roditeljska odgovornost mora uzdržavati dijete. Ako se roditeljska odgovornost povjerava dvojici srodnika koji su u braku ili izvanbračnoj zajednici ili srodniku i njegovu bračnom drugu ili izvanbračnom partneru koji ispunjava uvjete, ta se odgovornost povjerava obojici partnera i ne može se povjeriti samo jednom od njih (članak 231. Obiteljskog zakona).

Sud postavlja skrbnika za dijete koje nema roditelje ili dijete o kojem roditelji ne skrbe i povjerava dijete na skrb tom skrbniku (članak 257. Obiteljskog zakona). Centar za socijalnu skrb ili sud imenuje djetetu posebnog („kolizijskog“) skrbnika (*kolizijski skrbnik*) kada roditelji djeteta izvršavaju roditeljsku odgovornost, ali su njihovi interesi u sukobu ili u slučaju skrbništva kada su interesi djeteta i njegova skrbnika u sukobu (članak 269. Obiteljskog zakona).

4 Ako se roditelji razvedu ili prekinu odnos, kako se rješava pitanje roditeljske odgovornosti u budućnosti?

Roditelji koji ne žive zajedno ili namjeravaju živjeti odvojeno moraju postići dogovor o skrbi nad zajedničkom djecom i to učiniti u interesu te djece. Mogu se dogovoriti da će zadržati zajedničku skrb nad svojom djecom, povjeriti skrb jednom od roditelja ili da će neka djeca biti povjerena jednom roditelju, a druga drugom roditelju. Ako ne mogu sami postići dogovor, u tome im pomaže centar za socijalnu skrb. Roditelji mogu, ako žele, angažirati i usluge izmiritelja. Ako roditelji postignu dogovor o skrbi, mogu predložiti potpisivanje sudske nagodbe. Ako sud utvrdi da dogovor nije u najboljem interesu djeteta, prijedlog se odbija. Ako roditelji ne postignu dogovor o skrbi, o tome odlučuje sud. Sud isto tako može, po službenoj dužnosti i u skladu s odredbama Obiteljskog zakona, donijeti odluku o drugim mjerama za zaštitu interesa djeteta. Kada donosi odluku o skrbi, sud uvijek odlučuje i o uzdržavanju zajedničke djece roditelja te njihovim kontaktima s roditeljima u skladu s Obiteljskim zakonom. Sud donosi novu odluku o skrbi ako je to potrebno zbog promijenjenih okolnosti ili interesa djeteta (članak 138. Obiteljskog zakona).

Kada sud donese odluku o razvodu braka, isto tako odlučuje o skrbi i uzdržavanju zajedničke djece bračnih drugova i njihovim kontaktima s roditeljima u skladu s ovim zakonom, a prije toga mora utvrditi kako će se zajamčiti najbolji interesi djeteta ili djece (članak 98. Obiteljskog zakona).

Ako roditelji ne žive zajedno i ne ostvaruju zajedničku skrb nad djetetom, o pitanjima koja bitno utječu na razvoj djeteta odlučuju oba roditelja sporazumno i u skladu s interesima djeteta. Ako ne mogu sami postići dogovor, u tome im pomaže centar za socijalnu skrb. Roditelji mogu, ako žele, angažirati i usluge izmiritelja. Roditelj koji ostvaruje skrb nad djetetom odlučuje o pitanjima koja se odnose na svakodnevni život djeteta i o njegovu prebivalištu, pod uvjetom da to nema negativne posljedice na pitanja koja bitno utječu na razvoj djeteta (članak 151. Obiteljskog zakona).

5 Ako roditelji postignu dogovor po pitanju roditeljske odgovornosti, koje se

formalnosti moraju poštovati kako bi taj sporazum postao pravno obvezujući?

Roditelji koji ne žive zajedno ili namjeravaju živjeti odvojeno moraju postići dogovor o skrbi nad zajedničkom djecom i to učiniti u interesu te djece. Mogu se dogovoriti da će zadržati zajedničku skrb nad svojom djecom, povjeriti skrb jednom od roditelja ili da će neka djeca biti povjerena jednom roditelju, a druga drugom roditelju. Ako ne mogu sami postići dogovor, u tome im pomaže centar za socijalnu skrb. Roditelji mogu, ako žele, angažirati i usluge izmiritelja. Ako roditelji postignu dogovor o skrbi, mogu predložiti potpisivanje sudske nagodbe. Ako sud utvrdi da dogovor nije u najboljem interesu djeteta, prijedlog se odbija. Ako roditelji ne postignu dogovor o skrbi, o tome odlučuje sud (članak 138. Obiteljskog zakona). Sudska nagodba ili sudska odluka o zajedničkoj skrbi mora sadržavati odluku o djetetovu prebivalištu, o tome koji od roditelja preuzima dostavu pošiljaka za dijete i o uzdržavanju djeteta (članak 139. Obiteljskog zakona).

Roditelji koji ne žive zajedno ili namjeravaju živjeti odvojeno te roditelji koji žive zajedno moraju postići dogovor o uzdržavanju zajedničke djece. Ako ne mogu sami postići dogovor, u tome im pomaže centar za socijalnu skrb. Roditelji mogu, ako žele, angažirati i usluge izmiritelja. Ako roditelji ne postignu dogovor o uzdržavanju zajedničke djece, o tome odlučuje sud (članak 140. Obiteljskog zakona).

Dijete ima pravo na kontakt s oba roditelja, a roditelji imaju pravo na kontakt s djetetom. Kontakt mora osigurati zadovoljenje djetetovih interesa. Roditelj s kojim dijete živi i kojem je povjerena skrb nad djetetom ili druga osoba s kojom dijete živi mora se suzdržati od svih postupaka koji ometaju ili sprečavaju dijete u održavanju kontakta i mora nastojati poticati dijete na prihvaćanje odgovarajućeg stava prema kontaktu s drugim roditeljem ili oba roditelja. Roditelj koji održava kontakt s djetetom mora se suzdržati od svih postupaka koji ometaju kontakt s djetetom, skrb o njemu i odgoj djeteta. Roditelji koji ne žive zajedno ili namjeravaju živjeti odvojeno dužni su postići dogovor o kontaktu. Ako ne mogu sami postići dogovor, u tome im pomaže centar za socijalnu skrb. Roditelji mogu, ako žele, angažirati i usluge izmiritelja. Ako roditelji postignu dogovor o skrbi, mogu predložiti potpisivanje sudske nagodbe. Ako sud utvrdi da dogovor nije u interesu djeteta, prijedlog se odbija. Ako roditelji ne postignu dogovor o kontaktu, o tome odlučuje sud (članak 141. Obiteljskog zakona).

Dijete ima pravo na kontakt i s drugim osobama koje su članovi obitelji i s kojima ima blizak odnos ako to nije u suprotnosti s interesima djeteta. Smatra se da su takve osobe prije svega djetetovi bake i djedovi, braća i sestre, polubraća i polusestre, bivši udomitelji te bivši ili sadašnji bračni drug ili izvanbračni partner jednog ili drugog roditelja. O kontaktima se dogovaraju djetetovi roditelji, dijete (ako je sposobno razumjeti važnost dogovora) i prethodno navedene osobe. Ako ne mogu sami postići dogovor, u tome im pomaže centar za socijalnu skrb. Roditelji mogu, ako žele, angažirati i usluge izmiritelja. Opseg i način održavanja kontakta moraju biti u interesu djeteta. Ako se postigne dogovor o kontaktu, roditelji, dijete i prethodno navedene osobe mogu predložiti i potpisivanje sudske nagodbe. Ako sud utvrdi da dogovor nije u interesu djeteta, prijedlog se odbija. Ako roditelji, dijete i osobe iz prvog stavka ovog članka ne mogu postići dogovor, o kontaktu odlučuje sud (članak 142. Obiteljskog zakona).

6 Ako roditelji ne mogu postići dogovor po pitanju roditeljske odgovornosti, koja je alternativa rješavanju spora a da se izbjegne izlazak pred sud?

Prije nego što predlože da sud odluči o skrbi i uzdržavanju djeteta, djetetovim kontaktima s njima ili drugim osobama ili o pitanjima koja se odnose na izvršavanje roditeljske odgovornosti, a bitno utječu na razvoj djeteta, roditelji sudjeluju u prethodnom postupku savjetovanja u centru za socijalnu skrb, osim ako je jedan od roditelja mentalno nesposoban ili ako jedan od bračnih drugova živi u inozemstvu ili mu je boravište nepoznato.

Kad je riječ o kontaktu s drugom osobom, ta druga osoba i dijete (ako dijete traži kontakt) moraju prisustvovati savjetovanju prije podnošenja prijedloga.

Svrha je prethodnog savjetovanja skrenuti pozornost roditeljima ili toj drugoj osobi na potrebu da se pri uređivanju odnosa s djetetom zaštite njegovi interesi, na pozitivan utjecaj koji sporazumno uređenje odnosa ima na dijete te na svrhu mirenja.

Savjetovanje se mora održati i prije podnošenja prijedloga za novu odluku koja će se donijeti o bilo kojem pitanju navedenom u prvom stavku ovog članka.

Roditelji ili prethodno navedene osobe sudjeluju u postupku prethodnog savjetovanja bez svojih zastupnika. Uz pristanak roditelja ili prethodno navedenih osoba centar za socijalnu skrb može provoditi prethodno savjetovanje uz postupak mirenja. Navedene osobe mogu sudjelovati i u postupku mirenja kod drugih pružatelja usluga (članak 203. Obiteljskog zakona).

Mirenje se može provesti prije, tijekom ili nakon sudskog postupka i može uključivati pomoć u rješavanju osobnih i imovinskih odnosa. Mirenje se prvenstveno provodi prije početka sudskog postupka kako bi se oblikovao prijedlog za sporazumni razvod braka ili prijedlog za sudsku nagodbu o skrbi nad djetetom, uzdržavanju i kontaktima s roditeljima ili drugim osobama ili pitanjima roditeljske odgovornosti koja bitno utječu na razvoj djeteta. Mirenje tijekom sudskog postupka provodi se u skladu sa zakonom kojim se uređuje alternativno rješavanje sporova. Čak i ako su se stranke ili sudionici postupka dogovorili da će pokrenuti postupak mirenja, sud može odbiti zahtjev i ne prekinuti sudski postupak ako, u postupku koji uključuje dijete, smatra da prekid postupka ne bi bio u interesu djeteta (članak 205. Obiteljskog zakona).

7 Ako roditelji izađu pred sud, o kojim pitanjima u vezi s djetetom može odlučivati sudac?

Sud može odlučiti povjeriti skrb nad djecom jednom od roditelja, donijeti odluku da će neka djeca biti povjerena jednom roditelju, a druga drugom roditelju ili da oba roditelja imaju zajedničku skrb nad djecom. Sud isto tako može, po službenoj dužnosti i u skladu s odredbama Obiteljskog zakona, donijeti odluku o drugim mjerama za zaštitu interesa djeteta. Kada donosi odluku o skrbi, sud uvijek odlučuje i o uzdržavanju zajedničke djece roditelja te njihovim kontaktima s roditeljima u skladu s Obiteljskim zakonom. Sud donosi novu odluku o skrbi ako je to potrebno zbog promijenjenih okolnosti ili interesa djeteta (članci 138. i 139. Obiteljskog zakona).

Sud isto tako odlučuje o uzdržavanju djeteta i o kontaktima (članci 105.a, 106. i 106.a Zakona o braku i obiteljskim odnosima [*Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih*]).

Pri donošenju odluke o kontaktima sud u prvom redu uzima u obzir interese djeteta. Ako roditelj s kojim dijete živi sprečava kontakt djeteta i drugog roditelja te se kontakt ne može uspostaviti čak ni uz stručnu pomoć centra za socijalnu skrb, sud može oduzeti skrb roditelju koji sprečava kontakt na prijedlog drugog roditelja i povjeriti dijete drugom roditelju ako sud smatra da će drugi roditelj omogućiti kontakt i ako je to jedini način na koji se mogu zaštititi interesi djeteta. Sud donosi novu odluku o kontaktu roditelja s djetetom ako je to potrebno zbog promijenjenih okolnosti i interesa djeteta (članak 141. Obiteljskog zakona). Sud može ukinuti ili ograničiti pravo na kontakt kao dio mjere zaštite interesa djeteta (članak 173. Obiteljskog zakona).

Pri odlučivanju o skrbi i uzdržavanju djeteta, kontaktu, izvršavanju roditeljske odgovornosti i povjeravanju roditeljske odgovornosti srodniku sud isto tako uzima u obzir mišljenje djeteta koje je izrazilo sâmo dijete ili osoba kojoj dijete vjeruje i koju je dijete samo izabralo, pod uvjetom da je dijete sposobno razumjeti značenje i posljedice mišljenja. Sud uzima u obzir mišljenje centra za socijalnu skrb o interesima djeteta kada se takvo mišljenje pribavlja u skladu sa zakonom kojim se uređuje izvanparnični postupak (članak 143. Obiteljskog zakona).

Pri izračunu iznosa za uzdržavanje djeteta sud mora uzeti u obzir interese djeteta kako bi iznos bio dovoljan za osiguranje njegova uspješnog fizičkog i psihičkog razvoja. Uzdržavanje djeteta mora uključivati troškove djetetovih potreba, posebno troškove stanovanja, hrane, odjeće, obuće, njege i zaštite, obrazovanja, razvoja, rekreacije, razonode i drugih djetetovih posebnih potreba (članak 190. Obiteljskog zakona).

8 Ako sud odluči da jedan roditelj treba imati isključivu skrb nad djetetom, znači li to da on ili ona može odlučivati o svim pitanjima u vezi s djetetom a da se prethodno ne savjetuje s drugim roditeljem?

Ako roditelji ne žive zajedno i ne ostvaruju zajedničku skrb nad djetetom, o pitanjima koja bitno utječu na razvoj djeteta odlučuju oba roditelja sporazumno i u skladu s interesima djeteta. Ako ne mogu sami postići dogovor, u tome im pomaže centar za socijalnu skrb. Roditelji mogu, ako žele, angažirati i usluge izmiritelja. Roditelj koji ostvaruje skrb nad djetetom odlučuje o pitanjima koja se odnose na svakodnevni život djeteta i o njegovu prebivalištu, pod uvjetom da to nema negativne posljedice na pitanja koja bitno utječu na razvoj djeteta. Sud

odlučuje u slučajevima kada se roditelji ne mogu dogovoriti o pitanjima koja bitno utječu na razvoj djeteta (članak 151. Obiteljskog zakona).

9 Ako sud odluči da roditelji trebaju imati zajedničku skrb nad djetetom, što to znači u praksi?

To znači da su oba roditelja jednako odgovorna za odgoj i razvoj djeteta te da oboje moraju nastaviti skrbiti za dijete.

10 Kojem se sudu ili tijelu trebam obratiti ako želim podnijeti zahtjev za roditeljsku odgovornost? Koje se formalnosti moraju poštovati? Koje dokumente trebam priložiti zahtjevu?

U tim slučajevima stvarnu nadležnost za odlučivanje imaju okružni sudovi (*okrožna sodišča*) (članak 10. Zakona o izvanparničnom postupku [*Zakon o nepravdnem postopku*]).

Opću mjesnu nadležnost ima sud na čijem području osoba protiv koje je podnesen prijedlog ima stalno boravište ili mjesto poslovnog nastana. Kada sud pokreće postupak po službenoj dužnosti, opću mjesnu nadležnost ima sud na čijem području osoba u vezi s kojom se vodi postupak ima stalno boravište. Ako u postupku sudjeluje samo jedan sudionik, opću mjesnu nadležnost ima sud na području na kojem sudionik ima stalno boravište ili mjesto poslovnog nastana. Ako sudionik nema stalno boravište u Sloveniji, opća mjesna nadležnost određuje se prema mjestu njegova privremenog boravišta. Ako sudionik uz stalno boravište ima i privremeno boravište u drugom mjestu i može se pretpostaviti na temelju okolnosti da će ondje živjeti dulje vrijeme, opću mjesnu nadležnost ima i sud na čijem području sudionik ima privremeno boravište. Ako je sud u Sloveniji nadležan za odlučivanje, a nije moguće utvrditi koji sud u Sloveniji ima opću mjesnu nadležnost, Vrhovni sud Republike Slovenije (*Vrhovno sodišče Republike Slovenije*) određuje koji sud ima opću mjesnu nadležnost (članak 11. Zakona o izvanparničnom postupku).

Ako u sporu povezanom sa zakonskim uzdržavanjem to uzdržavanje traži tužitelj, za odlučivanje je nadležan, uz sud opće mjesne nadležnosti, i sud na čijem području tužitelj ima stalno ili privremeno boravište. Ako u sporu povezanom sa zakonskim uzdržavanjem to uzdržavanje traži tužitelj, za odlučivanje je nadležan, uz sud opće mjesne nadležnosti, i sud na čijem području tužitelj ima stalno ili privremeno boravište (članak 50. Zakona o parničnom postupku [*Zakon o pravdnem postopku*]).

Odredbe Zakona o parničnom postupku na odgovarajući se način primjenjuju na izvanparnični postupak, osim ako je zakonom drukčije propisano.

Prijedlog u izvanparničnom postupku mora sadržavati opis odnosa ili situacije o kojima sud odlučuje, činjenice bitne za odluku i dokaze za te činjenice, ostale pojedinosti koje svaki zahtjev mora sadržavati te osobne podatke sudionika, kako je propisano za tužbe u Zakonu o parničnom postupku (članak 23. Zakona o izvanparničnom postupku).

Stranke i drugi sudionici u postupku podnose tužbe, žalbe i ostale podneske na slovenskom jeziku ili na jeziku nacionalne manjine koji je u službenoj upotrebi na sudu (članak 104. Zakona o parničnom postupku). Tužba mora sadržavati određeni zahtjev u kojem su navedeni glavni i sporedni tužbeni zahtjevi, činjenice na kojima tužitelj temelji svoju tužbu, dokaze kojima se potkrepljuju te činjenice, ostale informacije koje svaka tužba mora sadržavati i osobne podatke sudionika, kako je utvrđeno Zakonom o parničnom postupku (članak 180. Zakona o parničnom postupku).

Pri podnošenju prijedloga za pokretanje postupka moraju se platiti sudske pristojbe, osim ako je zakonom drukčije propisano (članak 39. Zakona o izvanparničnom postupku).

U skladu sa Zakonom o parničnom postupku podnesak znači tužba, odgovor na tužbu, pravno sredstvo i druge izjave, prijedlozi ili priopćenja koji su dostavljeni izvan postupka. Podnesci moraju biti razumljivi i sadržavati sve što je potrebno za sudsku raspravu. To posebno uključuje sljedeće: naznaku suda, imena i stalno ili privremeno boravište ili mjesto poslovnog nastana stranaka, imena pravnih zastupnika ili punomoćnika, predmet spora i sadržaj izjave.

Podnositelj mora potpisati podnesak, osim ako to nije moguće zbog njegova oblika. Izvorni potpis podnositelja zahtjeva njegov je vlastoručni potpis ili njegov elektronički potpis (koji je jednakovrijedan vlastoručnom potpisu). Ako podnositelj podneska ne zna pisati ili se ne može potpisati, na podnesku ostavlja otisak prsta umjesto potpisa. Ako sud sumnja u vjerodostojnost podneska, može donijeti odluku kojom nalaže da se dostavi podnesak ovjeren potpisom. Protiv te odluke ne može se podnijeti žalba. Ako izjava uključuje neki zahtjev, stranka u podnesku mora navesti činjenice na kojima ga temelji i, ako je potrebno, dokaze (članak 105. Zakona o parničnom postupku).

Podnesak je pisani podnesak u fizičkom ili elektroničkom obliku. Pisani podnesak je podnesak koji je rukom napisan ili tiskan i koji je podnositelj vlastoručno potpisao (podnesak u fizičkom obliku) ili podnesak u elektroničkom obliku potpisan elektroničkim potpisom koji je jednakovrijedan vlastoručnom potpisu (podnesak u elektroničkom obliku). Podnesak u fizičkom obliku dostavlja se poštom, upotrebom komunikacijske tehnologije, izravno predmetnom tijelu ili putem osobe koja se bavi dostavom podnesaka. Podnesak u elektroničkom obliku podnosi se u pravosudnom informacijskom sustavu. Pravosudni informacijski sustav automatski potvrđuje podnositelju da je podnesak zaprimljen. Podnesak se može predati i na propisanom ili drugom gotovom obrascu. Ne dovodeći u pitanje odredbe drugih propisa, obrasci predani u elektroničkom obliku moraju imati isti sadržaj kao obrasci propisani za podneske u fizičkom obliku (članak 105.b Zakona o parničnom postupku).

Ako izjava uključuje neki zahtjev, stranka u podnesku mora navesti činjenice na kojima ga temelji i, ako je potrebno, dokaze.

Podnesci koji se dostavljaju protustranci moraju se podnijeti sudu u onoliko primjeraka koliko zahtijevaju sud i protustranka te u obliku koji sudu omogućava njihovu dostavu. Isto se primjenjuje i na priloge. Podnesci i prilozi koji su podneseni elektronički i koji se moraju poslati protustranci dostavljaju se u jednom primjerku. Sud izrađuje onoliko elektroničkih primjeraka ili fotokopija koliko zahtijeva protustranka. Ako je na protivnoj strani više osoba sa zajedničkim pravnim zastupnikom ili opunomoćenikom, podnesci i prilozi dostavljaju se za sve osobe zajedno u jednom primjerku (članak 106. Zakona o izvanparničnom postupku).

11 Koji se postupak primjenjuje u takvim slučajevima? Postoji li hitni postupak?

Sud odlučuje o pitanjima osobnog statusa i obiteljskih odnosa u izvanparničnom postupku (Poglavlje X. Zakona o izvanparničnom postupku).

Prema Obiteljskom zakonu sudski predmeti koji se vode u vezi s odnosima roditelja i djece, posvojenjem, prijenosom roditeljske odgovornosti na srodnike, udomiteljstvom i skrbništvom rješavaju se po hitnom postupku. Okružni sudovi u prvom su stupnju nadležni za odlučivanje o stvarima iz Obiteljskog zakona za koja su prema tom zakonu sudovi nadležni, osim ako je drugim zakonom drukčije propisano (članak 14. Obiteljskog zakona).

Okružni sud odlučuje u parničnom postupku, osim ako je zakonom propisano da odlučuje u izvanparničnom postupku. Sudovi pitanja uređena Zakonom o braku i obiteljskim odnosima rješavaju po hitnom postupku (članak 10.a Zakona o braku i obiteljskim odnosima).

Obiteljski zakon propisuje da će sud izdati privremenu mjeru u postupcima za zaštitu interesa djeteta ako se dokaže vjerojatnim da su interesi djeteta ugroženi (članak 161. Obiteljskog zakona).

Prema Zakonu o izvanparničnom postupku privremene mjere radi zaštite interesa djeteta pod uvjetima utvrđenima u Obiteljskom zakonu izdaju se u skladu s postupkom utvrđenim u zakonu koji uređuje osiguranje tražbina.

12 Mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Da, moguće je dobiti besplatnu pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka. Predsjednik okružnog suda odlučuje o dodjeli besplatne pravne pomoći (članak 2. Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći [*Zakon o brezplaćni pravni pomoći*]).

U skladu s tim zakonom besplatna pravna pomoć može se dodijeliti za pravne savjete, odvjetnika ili druge pravne usluge utvrđene zakonom, za sve oblike sudske zaštite pred sudovima opće nadležnosti i specijaliziranim

sudovima u Sloveniji, pred Ustavnim sudom Republike Slovenije (*Ustavno sodišče Republike Slovenije*) i pred svim tijelima, institucijama i osobama u Sloveniji nadležnima za izvansudsko rješavanje sporova te za oslobađanje od plaćanja sudskih troškova (članak 7. Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći).

Prema tom zakonu pravo na pravnu pomoć imaju: 1. slovenski državljani, 2. strani državljani sa stalnim ili privremenim boravištem u Sloveniji i osobe bez državljanstva koje zakonito borave u Sloveniji, 3. drugi strani državljani pod uvjetima uzajamnosti ili pod uvjetima i u slučajevima utvrđenima u međunarodnim ugovorima koji su obvezujući za Sloveniju, 4. nevladine organizacije i udruge koje djeluju na neprofitnoj osnovi i u javnom interesu te su upisane u odgovarajući registar u skladu s primjenjivim zakonodavstvom, u sporovima povezanim s izvršavanjem djelatnosti u javnom interesu ili svrhom za koju su osnovane, 5. druge osobe za koje je u zakonu ili međunarodnom ugovoru koji je obvezujući za Sloveniju propisano da imaju pravo na besplatnu pravnu pomoć (članak 10. Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći).

Osoba koja ima pravo na besplatnu pravnu pomoć može je zatražiti u bilo kojoj fazi postupka (npr. na početku izvansudskog ili sudskog postupka i u bilo kojoj fazi postupka koji je već u tijeku). U postupku odlučivanja o zahtjevima za besplatnu pravnu pomoć utvrđuju se financijska situacija podnositelja i drugi uvjeti utvrđeni u tom zakonu (redovna besplatna pravna pomoć) (članak 11. Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći).

13 Je li moguće uložiti žalbu protiv odluke o roditeljskoj odgovornosti?

Da, za odlučivanje o žalbi protiv odluke okružnog suda o roditeljskoj odgovornosti nadležan je viši sud (*višje sodišče*) (članak 36. Zakona o izvanparničnom postupku). Žalba se podnosi sudu koji je donio prvostupanjsku odluku u dovoljnom broju primjeraka za sud i protustranku (članak 342. Zakona o parničnom postupku).

14 U određenim slučajevima potrebno je obratiti se sudu kako bi se zatražilo izvršenje odluke o roditeljskoj odgovornosti. Kojem se sudu trebam obratiti u takvim slučajevima i koji se postupak primjenjuje?

Postupak izvršenja utvrđen je Zakonom o izvršenju i osiguranju (*Zakon o izvršbi in zavarovanju*). Osim ako je drukčije određeno zakonom, stvarnu nadležnost za odobrenje izvršenja ima lokalni sud (*okrajno sodišče*) (članak 5. Zakona o izvršenju i osiguranju).

Za odlučivanje o prijedlogu za izvršenje sudske odluke o skrbi nad djetetom te za samo izvršenje opću mjesnu nadležnost ima sud na čijem području osoba kojoj je dodijeljena skrb ima stalno ili privremeno boravište ili sud na čijem području osoba protiv koje je podnesen prijedlog za izvršenje ima stalno ili privremeno boravište. Za neposredno izvršenje opću mjesnu nadležnost ima i sud na čijem se području nalazi dijete (članak 238.e) (članak 238.a Zakona o izvršenju i osiguranju).

Nalogom za izvršenje određuje se obveza predaje djeteta osobi na koju se odnosi izvršna isprava, osobi o čijoj volji ovisi predaja djeteta te osobi s kojom se dijete nalazi u trenutku izdavanja naloga. U nalogu za izvršenje sud navodi da se obveza predaje djeteta odnosi i na svaku drugu osobu s kojom se dijete nalazi u trenutku izvršenja (članak 238.c Zakona o izvršenju i osiguranju).

Uzimajući u obzir sve okolnosti predmeta te radi zaštite interesa djeteta, sud odlučuje hoće li odluku o skrbi nad djetetom izvršiti izricanjem novčane kazne osobi na koju se odnosi nalog za izvršenje ili oduzimanjem djeteta i njegovom predajom osobi kojoj je dodijeljena skrb (članak 238.č Zakona o izvršenju i osiguranju).

15 Što trebam učiniti kako bi se u ovoj državi članici priznala i izvršila odluka o roditeljskoj odgovornosti koju je donio sud u drugoj državi članici?

Sudska odluka o roditeljskoj odgovornosti priznaje se i izvršava u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 2201/2003. Sud primjenjuje izvanparnični postupak u skladu s odredbama Zakona o izvanparničnom postupku.

16 Kojem se sudu u ovoj državi članici trebam obratiti kako bih podnio

prigovor na priznanje odluke o roditeljskoj odgovornosti koju je donio sud u drugoj državi članici? Koji se postupak u takvim slučajevima primjenjuje?

Za odlučivanje o zahtjevu za proglašenje izvršivosti nadležni su okružni sudovi.

Za odlučivanje o pravnom lijeku protiv sudske odluke kojom se proglašava izvršivost nadležan je sud koji je sudsku odluku proglasio izvršivom.

Sud primjenjuje izvanparnični postupak u skladu s odredbama Zakona o izvanparničnom postupku.

[Popis okružnih sudova \(244 Kb\)](#) [\(244 Kb\)](#)   [\(244 Kb\)](#)

17 Koje se pravo primjenjuje u postupku o roditeljskoj odgovornosti ako dijete ili stranke ne žive u ovoj državi članici ili su različitih nacionalnosti?

U skladu sa Zakonom o međunarodnom privatnom pravu i postupku (*Zakon o međunarodnom zasebnem pravu in postopku*) odnosi između roditelja i djece ocjenjuju se na temelju prava države čiji su državljani. Ako su roditelji i djeca državljani različitih država, mjerodavno je pravo države u kojoj svi imaju stalno boravište. Ako su roditelji i djeca državljani različitih država i nemaju stalno boravište u istoj državi, mjerodavno je pravo države čiji je državljanin dijete (članak 42.).

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

■ Posljednji put ažurirano: 11/08/2021

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJM-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.